

UPA 2014/44
27. maj 2014
Naaja H. Nathanielsen

Akilerarusersuinikkut iliuutsit aqutigalugit Nunatsinni inuit aningaasatigut pissakinnerusut atugaasa, tamatumani anaanaasut ataataasullu kisimiittut arlariinnik meeraqartitertut oqilisaassiffiqeqarsinnaanerat pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqatigiit)

Siunnersuuteqartup, Aqqaluaq B. Egede-p atugarissaarnermut aqqissuussinerput oqaluseriteqqullugu saqqummiussaqqarpoq. Nunanut allarpassuaranut sanillulluta, Kalaallit Nunatsinni inuuniarnermi pitsaasunik aamma toqqissisimanartunik atugassaqqartitaavugut. Innuttaasut amerlassusaat landskarsillu angissusaa eqqarsaatigalugit nunarput mikisunnguugaluartoq, aningaasaqqarnitta aqqissuunneqqarnerani ataatsimoorussassatut atorneqqartussatut aningaasat annertuut tulleriiaarinitsinni immikkoortittarpagut. Tamannalu tulluusimaarutigisariaqqarparput.

Innuttaasutut peqqinnissaqqarfik akeqqanngitsumik atorsinnaavarput, taamatullu aamma akeqqanngitsumik ilinniagaqqarsinnaalluta. Aamma aningaasanik inunnut suliffissaqqanngitsunut aningaasanik immikkoortitsisarpugut, taamatullu aamma inunnut imikkorluinnaq pisariaqqartitsisunut.

Aqqissuusseriaaserput equngassutilinnik aamma ilaqqarpoq, Inuit Ataqatigiit piaartumik aqqikkusutatsinnik. Akilerarusersueriaatsitta tunngaviusumik inuit aningaasarissaarnerusut iluaqusersorpai. Akileraartarnermut procenti assigiip-poq, isertitakitsuuneq aningaasarsiaqissaarnerlu apeqqutaatinneqqarani. Ikiorserneqqarnissamut tapiiffiqeqarnissamulluunniit periarfissaqqassaguit aatsaat tamanna pisinnaavoq isertitakitsuarsuuguit. Taamaattumik nunatsinni innuttaasut ilaqqarput namminerisamik annikitsumik aningaasaqqarniarnermikkut inissisimasunik, akissarsiaqqarpallaarnertilli pissutigalugu tapiissutinik ikiorsisutinilluunniit pissarsisinnaanngitsunik. Allaat taamaakkaluartoq periarfissaqqartitsivugut inunnut akissaqqaraluaraluartunut aningaasaqqarniarnermikkullu aarlerinartorsiunngitsunut, namminerisaminnik inissiaateqqarnissannut illuliorsinnaanissaannulluunniit annertuunik tapiissuteqqarsinnaalluta. Inuit Ataqatigiit isumaqqarpugut taamatut aqqissuussineq naapertuilluarnerunngitsoq, taamatullu aqqissuussineq kissaatigisatsitut inuillu amerlanerusut aningaasaqqarniarnermikkut toqqissisimasumik inooriaaseqalernissaannut tulluurtuunngitsoq.

Aningaasatigut amikkisaaruteqqarneq nanertuutaavoq annertoq. Stresserermik uippakajaarnermillu malitseqarujuppoq periarfissanillu killeqqartitsilersarluni. Ilaqtariit annikitsumik isertitaqqartatut atorsinnaasaminnik killilersuiualersarput, pisiarinngitsuugarpassuaqalersarlutillu. Taakkualu pisiarinngitsuukkat, inuunermik pitsaanagerusumik periarfissiisussaagaaluit pinngitsoorneqqartarlutik. Soorlu internetimik atuisinnaaneq. Nalitsinni internetteqqarneq inuulluarni-

taanngilaq. Inuiaqatigiinni malinnaaniaraannilu taanna pisariaqarluinnartuuvoq. Isertitakitsuunerup angalasinnaanerit, aallarsinnaanerit timersornikkulluunniit peqataanerit aamma killilersortarpai, atortussarsiutissaqannginneq ilaasortaanermulluunniit akissaqannginneq pissutigalugit. Taakkuugaluarpud inuttut atasiakkaatut peroriartuutissat. Akissaaleqineq pissutigalugu taamatut atugaqartut aningaasanik tulleriiasariaqartuarpud, inunntut allanut pigissaarnerusunut attaveqarsinnaanerannut ungasilliartuutaalersumik.

Ukiuni aggersuni takusinnaalissavarpuu inuiaqatigiinni atugassatigut assigiingisutaasut alleriarsimanerat, ilinniagaqarsimasut inuillu amerlanerusut suliffissaqalersimanerisa malitsigisaanik. Naak inuiaqatigiinni ilinniaqalersimasut amerlanerulernerat ajunngilluinnaraluartoq, nassatarisussaavaa pisuut piitsullu nikinganerulernissaat. Tamanna iluannngilaq.

Taamaammata Inuit Ataqatigiit annertumik suliniutiguarparpuu, ataatsimoorussamik aningaasaatitta ullumikkornit allaanerusunumik agguarnerisigut atornerqarnissaat. Taamaattumik akileraartarnikkut nutaamik aaqqissuussinissamik anguniagaqarnerpuu qinersiviup kingulliup atuunnerani initusimaqaaq. Miserratigissanngilarpuu isummatta paasineqarnissaa iluatsilluavissimannngimmat, isummattali qitia ajoquteqanngilaq: Aaqqissuuseriaatsitta allannortinnissaa pisariaqarpoq, inuiaqatigiinni atugassarititaasut naapertuunnerulernissaat pissutigalugu. Amerlanerusut sulilersinnaanerata eqqartortuarpud, amerlanerusullu ilinniagaqalissasut, pisortanillu ikiorserneqartartut amerlanerusut tassannga peertariaqartut. Tamakkuali imminneq pinaviannngillat. Inuiaqatigiini pissakinnerusut ikilisassagutsigit, taakku inuiaqatigiittut ingerlaasitsinnit katanna veersaartariaqarpagut.

Taamaattumik akileraaruserinikkut aaqqissuussinerup iluarsartuuteqqinneqarnissaanik siunnersuut Inuit Ataqatigiit qamuuna iluunngarluta tapersorsorparpuu. Uagutsinnut pingaarnerpaavoq, inuttut atugassarititat naapertuuttuunissaat. Aamma tapiissuteqartarnermut ikiorsiisarnermullu periuserineqartut nutaamik nalilersortariaqarpagut. Tapiissutit ikiorsiissutillu pisariaqartitsinerpaanut tunniunniunneqartariaqarpud. Siunertaasariaqarpoq isertikinnerit inuuniarnermikkut oqilisassiffigalugit pitsanngorsaavigineqarnissaat, aningaasakilliortuernerat qimallugu. Suliaq naammassineqassappat politikikkut iliuuseqarfigineqarsinnaasut tamarmik akuutinneqartariaqarpud. Aningaasaqarniarnitsinnik suliaqartut susasaqartullu kisimik uani sulisinneqassanngillat. Politikkuu isummernerit tunngavigalugit nalilersuinerit tamarmik pissakinnerusunut qanoq sutigullu sunniuteqarsinnaanerata isumaliuutigineqartariaqarpoq. Qulakkeertariaqarpud isummiussagut inuiaqatigiit ineriartornissamut periarfissaasa annertusarnissaannut, atugassarititaasunullu pitsanngorsaataanissaannut sammiveqassasut. Tassani eqaarsaatigivagut angallannikkut aaqqissuussinerit, kiffartuussinikkut isumaqatigiissutit, peqqinnissaqarfiup kiffartuussineri, atuarfiup aaqqissuussaana, IT-p ineriartortinneqarnera, isumagininnermut politikki aammalu kulturimut politikki. Naalakkersuisunut ilaasortat minitaqarnata tamarmik immikkoorlutik pissakinnerusut nungutinneqarnissaannut pisussaafeqarpud akisussaqaataasariaqarlutillu. Suliassaq ataatsimoorussassaavoq, ataatsimoorullugulu suliniuteqarfiusariaqarluni. Maani Inatsisartuni tamanna aamma ilisimasariaqarpud.